

Mission statement : Gazeta Polonia aims to support a link between two regions, which are close to our hearts. We want to share that which unites us and promote respect for that which makes us different. Our aim is to provide a meeting place for all generations.

OD REDAKCJI: WOLNOŚĆ ULICY FROM THE EDITORS: A STREET'S FREEDOM

NeSpoon (Elżbieta Dymna) wraz z jej fascynującą sztuką odwiedziła Auckland. NeSpoon zapytana czemu ulica jest miejscem jej twórczości? Odpowiada tam jest: wolność. Czasem pozostaje jedynie przestrzeń ulicy, aby zachować czystość i moc swojego człowieczeństwa, aby nie pozwolić odrzeć człowieczeństwa z jego podstawowej godności.

Na świat wolnej ulicy spogląda wzrokiem „najmniejszego papieża świata”. Spogląda z zadziwieniem dostrzegając indywidualnego człowieka w swojej wielkości. Przekraczając dramat współczesnego świata dostrzega piękno jednostki. Sztuką spaja i leczy. Podkreśla niezniszczalność w kruchości. W bieli koronek, symetrii, harmonii i porządku dostrzega siłę uzdrowienia i pozytywnego przesłania, a także odnajduje pokój przekazany w tradycji z pokolenia na pokolenie.

Czasem ta podstawowa prawda człowieka zostaje nadużyta i zakłamana, zawłaszczona przez różne systemy. 'Totalitaryzm to jest globalny podbój, eliminacja indywidualnej godności. To jest sposób myślenia, którego istotą jest ekstremalne nadużycie władzy' powiedział profesor Zimbardo we Wrocławiu w 2016 r.

Nadchodzące Święta Wielkanocne są narodzeniem nowego życia, świętujemy je biorąc i wcielając te przesłanie, do naszych zwykłych codzienności, lecząc blizny pozostawione przez sztuczność, założone maski, niepamięci spotkanego dobra i niezauważenia pozytywnych emocji i wydarzeń codziennego dnia. W naszych 'małych ojczyznach' miejmy odwagę odkrywać delikatność i niezniszczalność podstawowych wartości. Odważmy się być 'bohaterami, 'zwykłymi ludźmi którzy robią niezwykle rzeczy', w obliczu banalności zła.

NeSpoon (Elżbieta Dymna), a Polish Street Artist, visited Auckland in March 2016. When asked why the street? She says: there is freedom. Sometimes it's the only space left to protect purity, integrity and basic human dignity. NeSpoon looks at the street's world through the eyes of "The Littlest Pope of the World". Look with wow to catch a glimpse of an individual human being in his/her grandeur, rejecting pathos and masks. Crossing the drama of the modern world, she sees grandeur and beautifulness of the individual. Using porcelain she emphasises indestructibility in fragility. In whiteness of laces, in their symmetry, harmony she notices power of healing and also discovers peacefulness carried through generations. Sometimes basic Truth is falsified. "Totalitarianism is global conquest, elimination of individual dignity. It is the way of thinking, whose essence is extreme abuse of power", said prof Zimbardo in Wrocław 2016.

Easter is a feast of the birth of new life. We celebrate Easter to implement this message into our daily life, healing the scars left by falseness, fake masks, oblivion of experienced goodness and unnoticed positive emotions. In our 'little homelands' lets have the courage to discover gentleness and indestructibility of fundamental values. Find the courage to be heroes, 'ordinary people who do extraordinary things' in the face of the banality of evil.

GAZETA POLONIA

ARTUR DUTKIEWICZ IN NEW ZEALAND

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wellingtonie

Artur Dutkiewicz
SOLO PIANO 2016

one of the most renowned Polish jazz pianists is back in New Zealand
with his latest solo album *Mazurkas*

5 April 7pm Whittaker's Musical Museum WAIHEKE ISLAND
7 April 7.30pm Founders Theatre HAMILTON
8 April 7.30pm Lewis Eady, Great South Rd AUCKLAND
10 April 5pm Tauranga Art Gallery TAURANGA

Proudly supported by the Embassy of the Republic of Poland in New Zealand

TOP POLISH JAZZ PIANIST BACK IN NEW ZEALAND WITH A SOLO PROJECT

Following a successful performance at the Wellington Jazz Festival and a tour around Australia last June with his Trio, one of the most renowned Polish jazz pianists is back in New Zealand. Artur Dutkiewicz will present contemporary jazz from his solo album *Mazurkas*. On Waiheke Island (5 April) he will perform a special recital on the Bechstein brought to New Zealand in 1904 by Ignacy Paderewski, Polish-born "King of the Piano". It will be the first ever concert played on this grand piano by Paderewski's compatriot. In Hamilton (7 April) we will see a great musical and cultural collaboration with the Polish guitarist Maciek Hrybowicz and his Uruguayan, New Zealand and Maori *Banda de la Casa*. In Auckland Dutkiewicz will play an intimate concert on 8 April, while in Tauranga (10 April) he will perform at the evening of classic jazz alongside the exhibition of contemporary Polish theatre posters. The tour has been proudly brought by the Embassy of the Republic of Poland in New Zealand.

Pieces on *Mazurkas* are influenced by F. Chopin, K. Szymanowski, B. Bartok and refer to the European improvised music roots stemming from the tradition of classical and modern trends. In this program classical music, Polish folk music and trance jazz improvisation are combined as one original whole. This is pioneering project in contemporary solo piano music.

Dutkiewicz was a finalist of the Thelonious Monk Competition in Washington, USA and the first Polish musician who played solo recital at MIDEM in Cannes. Artur performs more than most other Polish jazz musicians, both as a soloist and with his Trio. One of the Trio's records - "Hendrix Piano" - is the first ever jazz album presenting Jimmy Hendrix's music on piano jazz trio. In the last few years he has performed at many of the greatest festivals and events in more than 50 countries around the world from the United States via Europe and across Asia. He creates music that is expressive, moody and absorbing, combining Slavic lyricism, contemporary improvisation with elements of folk music.

He recorded 5 albums as a leader and many more with other artists. Dutkiewicz has collaborated with Polish and international jazz musicians such as Tomasz Szukalski, Zbigniew Namysłowski, Darek Oles, Urszula Dudziak, Tadeusz Nalepa, Jorgos Skolias, as well as Carlos Johnson, Deborah Brown, Michelle Hendrics, Alaine Brunet, Pierre Michelot, Hiram Bullock and many others.

UPCOMING EVENTS

APRIL

DUTKIEWICZ TUR- NEE

Waiheke Island
Hamilton
Auckland
Tauranga

17/04 Rocznica Chrztu Polski

Polska Msza
St Bernadette Parish 27
Baily road Mt Welling-
ton Auckland 1060.

AUCKLAND Wednesdays at 19:00 Polish for Men North Shore

**Polish Heritage Trust
Museum; Howick**
Check website
[www.polishheritage.co.
nz/](http://www.polishheritage.co.nz/)

01/04 Friday at 19:00 Spotkanie ludzi cieka- wych wszystkiego/ Monthly first Friday *Society of people in- terested in everything* First Friday of the month

[mona.zarska@
gmail.com](mailto:mona.zarska@gmail.com)
North Shore

01/04—wycinanki for
Adults

19/04 teachers only
session for Stefania
programme

**For activities Auc-
kland Polish Associa-
tion—contact directly**

09/04 Polish tramping Club [antypody01@ gmail.com](mailto:antypody01@gmail.com)

KONKURS!
W Roku Henryka
Sienkiewicza
Ambasada RP w Nowej
Zelandii zaprasza dzie-
ci i młodzież do wzięcia
udziału w I edycji Kon-
kursu Literackiego.
narodowej. [http://
www.wellington.ms.gov
v.pl/pl/aktualnosci/
zapraszamy_dzieci_
i_młodziez_do_wzięcia_
_udzialu_w_konkursie_
Rysunek lub esej
Dwie kategorie
wiekowe](http://www.wellington.ms.gov.pl/pl/aktualnosci/zapraszamy_dzieci_i_mlodziez_do_wzicia_udzialu_w_konkursie_udzialu_w_konkursie)

09/04 at 19:15 FOR YOUTH&ADULT 'Auckland czyta razem' continue **Mrozek 'Słoń'** Only if there is an intrest Contact [adgazetapolonia @gmail.com](mailto:adgazetapolonia@gmail.com)

**10/04 Sunday 16:15
Polish For Everyone**
55 Meadowood Drive,
Unsworth He-
ights,Auckland
Only if there is an
intrested
Confirm on facebook
or conatct [adgazeta-
polonia@gmail.com](mailto:adgazeta-polonia@gmail.com)

ARTUR DUTKIEWICZ IN AUCKLAND

POLSKI JAZZ—8th APRIL 2016

LEWIS EADY 75 Great South Road Remuera

Polski Jazz ma długą tradycję, trudno jednak ustalić początek. Grano jazz już w latach 20 ubiegłego stulecia. Po wojnie fascynacja muzyką jazzową została stłumiona przez władzę komunistyczną, jazz grano jednak i tak konspiracyjnie. Dopiero po 'odwilży' w roku 1955 zaczęto organizować festiwale jazzowe, które zapoczątkowały Jazz Jamboree, jedną z najstarszych imprez tego typu w Europie. Znane nazwiska z tamtych lat to Komedą, Matuszkiewicz, Wróblewski, Namysłowski, Urbaniak, Stańko późniejsi liderzy zespołów jazzowych.

Osobną grupę stanowią muzycy jazzu nowoczesnego jak Urbaniak. Jazz awangardowy, kojarzy się free jazz. Lata sześćdziesiąte to wiele eksperymentów.

W późnych latach osiemdziesiątych powstał zespół 'Miłość' w Trójmieście nawiązujący do pierwotnych źródeł muzyki jazzowej z Tymbarkim będącym liderem grupy. W grupie tej na początku lat dziewięćdziesiątych pojawił się wybitny pianista Mo-

dżer.

Ciekawym nurtem w polskim jazzie są jazzowe opracowania muzyki Chopina.

Skąd pochodzi słowo jazz do tej pory do końca niewyjaśniono, pojawiło się około 1912 roku, początkowo bez związku z muzyką aż do 1916, wielokrotnie zmieniało swoje znaczenie. Muzyka, którą oznacza, wciąż się rozwija tworząc nowe style.

Polish Jazz has a long tradition, it is difficult thought to determine a beginning. Jazz played in 20ties of last century. After the II World War, communist government suppressed jazz, jazz was played underground regardless. In 1955, after Stalinist thaw, jazz festivals started to be organised. They preceded Jazz Jamboree, the one of the oldest event of such kind in Europe. With the most known leaders of jazz' bands - Komedą, Matuszkiewicz, Wróblewski, Namysłowski, Urbaniak, Stańko. The different group are modern jazz musicians as Urbaniak. Avangard jazz is often linked to free jazz. In 60-ties last century there were a lot of experiments.

In late 80-ties in Gdańsk the band 'Miłość' by Tyminski was formed related to primeval jazz music.

In this group in 90ties the best pianist Mozdzer

Interesting music experiment in Polish jazz are playing Chopin Jazz.

It is still not fully known from where the word jazz comes.

It came up in about 1912, initially was not linked to music till 1916, and had changed meanings many times. Music that jazz means evaluate and develop all the time with new styles arising.

LETTER FROM POLISH EMBASSY

Published on –line March 2016

Szanowni Państwo,

22 lutego przypadała 5 rocznica trzęsienia ziemi w Christchurch. W geście solidarności łączyliśmy się z rodzinami ofiar i wszystkimi mieszkańcami Canterbury. Trwa odbudowa miasta, dyskutowane są kolejne projekty. Także polscy specjaliści – architekci i inżynierowie – są zaangażowani w odbudowę Christchurch. 18 lutego wspólnie rozmawialiśmy – zarówno o ich pracy jak i możliwościach włączania nowych podmiotów z Polski.

Jak wszyscy wiemy, w lipcu 2016 roku Polska będzie gospodarzem Światowych Dni Młodzieży. Ponad dwa miliony młodych ludzi z całego świata przyjedzie do Krakowa na spotkanie z papieżem Franciszkiem. Z uwagi na rozmiar i wagę wydarzenia, władze polskie powołały zespoły organizacyjne do spraw przygotowania wizyty Jego Świątobliwości Papieża Franciszka oraz wsparcia organizacji Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016. Do Krakowa wybierają się mieszkańcy zarówno Nowej Zelandii jak i Tonga, Samoa i Wysp Cooka. Więcej informacji nt. Światowych Dni Młodzieży można znaleźć na portalu Polska.pl. Jednocześnie Ambasada RP w Nowej Zelandii zarówno sama podejmuje inicjatywy jak i włącza się w planowane lokalne obchody w kilku miastach nowozelandzkich. Wkrótce prześlemy więcej informacji.

Na zakończenie chciałbym powiadomić Państwa o dwóch innych projektach Placówki.

W Roku Henryka Sienkiewicza Ambasada RP w Nowej Zelandii zaprasza dzieci i młodzież ze środowisk polonijnych do wzięcia udziału w I edycji Konkursu Literackiego. Chcemy uczcić wspomnianego pisarza polskiego, który swoją twórczością ogromnie zasłużył się w pielęgnowaniu tożsamości narodowej. Sienkiewicz tworzył dla dorosłych, wstąpił się także literaturą dla dzieci i młodzieży. Zachęcamy dzieci do przeczytania powieści „W pustyni i w puszczy”. Młodzieży polecamy „Trylogię” i poznanie bohaterów Andrzeja Kmicica, Michała Wołodyjowskiego czy jowialnego Pana Zagłoby. „Quo vadis” i „Krzyżacy” to inne wybrane pozycje książkowe, należące do kanonu lektur obowiązkowych. Regulamin konkursu ogłosimy na stronie internetowej placówki.

Z przyjemnością informuję o koncertach znakomitego pianisty jazzowego Artura Dutkiewicza, który z inicjatywy Ambasady wystąpi wkrótce w Nowej Zelandii. 5 kwietnia zagra na fortepianie Ignacego Paderewskiego (Muzeum Muzyki, Waiheke Island). 7 kwietnia wystąpi wspólnie z kwartetem jazzowym Macieja Hrybowicza (Founders Theatre, Hamilton), a dzień później, 8 kwietnia, w Corelli School w Auckland. 10 kwietnia polskiego artystę będzie gościł Tauranga. W repertuarze Artura Dutkiewicza znajdą się m.in. polskie mazurki i oberki. Organizacja koncertów była możliwa dzięki wspólnemu zaangażowaniu Placówki i środowisk polonijnych. Serdecznie zapraszam!

Zbigniew Gniatkowski
Ambasador RP w Nowej Zelandii

KATYŃ, OSTASZKÓW, STAROBIELSK

DRUGA DEPORTACJA

Agnieszka Dawidowska

Tej zbrodni dokonano w 1940 roku, świat dowiedział się o niej później.

Zbrodnia ta korzenie miała w kampanii wrześniowej 1939 a nawet

w pakcie Ribbentrop - Mołotow z 23. 08.1939 zawartym w Moskwie formalnie będącym paktem o nieagresji pomiędzy III Rzeszą Niemiecką

i Związkiem Radzieckim, posiadającym jednak tajną klauzulę dotyczącą rozbioru suwerennych państw Polski, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii i Rumunii.

Ofiarami ludobójstwa byli polscy jeńcy wojenni pojmieni po wkroczeniu wojsk sowieckich do Polski 17.09.1939. Już kilka dni po napadzie zaczęły powstawać obozy między innymi w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkwie. Trafili do nich oficerowie, policjanci, urzędnicy państwowi, lekarze, nauczyciele i wielu innych jak na przykład inżynierowie, artyści, dziennikarze, sportowcy i prawnicy. Zajmowało się nimi NKWD.

5 marca 1940 roku Biuro Polityczne Komitetu Centralnego Wszechrosyjskiej Partii Komunistycznej wydało rozkaz: 'rozstrzelać'

„Sprawy [...] rozpatrzyć w trybie specjalnym, z zastosowaniem wobec nich najwyższego wymiaru kary - rozstrzelanie.

Sprawy rozpatrzyć bez wzywania aresztowanych i bez przedstawiania zarzutów, decyzji o zakończeniu śledztwa i aktu oskarżenia.”

podpisano Stalin, Kalinin, Mołotow, Mikojan, Kaganowicz i Woroszyłow

wykonawcą został Beria

Masowych egzekucji dokonano w kwietniu i maju 1940 roku.

Jenców z Kozielska zabito w Katyniu i Smoleńsku, oficerów ze Starobielska w Charkowie, z Ostaszkowa w Twerze.

Masowe groby są

w Miedonoje, w Kuropatach pod Mińskiem i w Bykowni pod Kijowem

Nie udało się ustalić ilu rozstrzelano, więcej niż 21 000, wia-

domo gdzie zginęło 7305 osób. Z przyczyn nieznanych nie zabito 395 więźniów.

Niemcy wkroczyli na teren Sowietów 1941 roku, wtedy też zaczęło się formowanie polskiej armii, zaczęto poszukiwania 20000 oficerów których nie można było odnaleźć. W 1942 roku odkryte zostały pierwsze mogiły w Katyniu przez polskich przymusowych robotników. Dopiero w lutym 1943 roku niemiecka propaganda zdecydowała się wykorzystać tę zbrodnię. Organizowano konferencje prasowe, zaproszono międzynarodowe komisje, oraz przedstawiciele Polskiego Czerwonego Krzyża.

Stalin wine zrzucił na Niemców i w takim kłamstwie Związek Radziecki wytrwał do kwietnia 1990 roku. W 1990 roku Gorbaczow przekazał Jaruzelskiemu dokumenty, również te dotyczące rozstrzelanych Polaków; rozpoczęto się oficjalne dochodzenie. W 1992 roku Borys Jelcyn przeprosił za zbrodnię katyńską jednocześnie odcinając się od niej, stwierdzeniem, że demokratyczna Rosja nie ponosi odpowiedzialności za zbrodnie sowieckie. Śledztwo zostało zamknięte, utajnione i w 2004 umorzono. Uznano za zamordowanych 1803 osób. Prokuratura stwierdziła przestępstwo

pospolite mało ważnych urzędników NKWD, które uległo przedawnieniu w latach pięćdziesiątych ubiegłego stulecia. Kwiecień to także miesiąc drugiej wielkiej deportacji Polaków z terenów wschodnich zajętych przez Rosjan.

Wysiedleniu podlegali rodziny tzw 'wrogów ustroju': urzędników państwowych, wojskowych, policji, nauczycieli, kupców i przemysłowców, oraz rodziny osób aresztowanych przez NKWD.

W ramach tej akcji zesłano 61000, wyjątkowo dużo kobiet i dzieci (więcej niż 80% transportów). Ozasodzano ich w północnym Kazachstanie.

Pierwsze trzy deportacje dzielił okres dwóch miesięcy, czas niezbędny na dojazd składów pociągowych do miejsc przymusowego zesłania

(10 luty 1940; 13-14 Kwiecień 1940 i maj-lipiec 1940).

Czwartej deportacji dokonano maj-czerwiec 1941 tuż przed wybuchem wojny niemiecko-sowieckiej.

ROCZNICE KWIETNIOWE

966 Chrzest Polski, Mieszko I, prawdopodobnie 14/04 w Wielką Sobotę przyjął chrzest w Gnieźnie, rozpoczynając proces chrystianizacji Polski.

1915 25 kwietnia ANZAC day

Nowozelandzcy i australijscy żołnierze wylądowali na Gallipoli rozpoczynając operację Aliantów, która przerodziła się w wielomiesięczną tragiczną kampanię I Wojny Światowej i zakończyła się śmiercią wielu z nich. Jest to obecnie narodowe święto Australii i NZ upamiętniające wszystkich, którzy stracili życie w operacjach wojskowych.

1940 zbrodnia katyńska, wiosną rozstrzelano co najmniej 21 768 obywateli Polski w tym ponad 10 000 oficerów wojska polskiego na mocy decyzji władz ZSRR zawartej w

tajnej uchwale Biura Politycznego . Egzekucji strzałem w tył głowy dokonała polityczna policja NKWD.

2010 katastrofa smoleńska, we wczesnych godzinach rannych 10/04 rozbił się, samolot TU-154 M. W katastrofie zginęli wszyscy pasażerowie. Na pokładzie znajdowali się prezydent Polski z małżonką Lech Kaczyński, Prezydent Polski na uchodźctwie Ryszard Kaczorowski, wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, parlamentarzyści, dowódcy Sił Zbrojnych RP, pracownicy Kancelarii Prezydenta, szefowie instytucji państwowych, duchowni, przedstawiciele ministerstw, organizacji kombatanckich i społecznych oraz osoby stanowiące delegację polską na uroczystości związane z obchodami 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, a także załoga samolotu.

KATYŃ, OSTASZKÓW, STAROBIELSK.

DRUGA DEPORTACJA *ciąg dalszy*

Deportacje dotknęły całych rodzin, który świat runął w gruzach, rozbity na miliony okruchów, których nigdy nie udało się poskładać w całość. Świat ich przeszłości przestał istnieć, ich domy, wioski, ojczyzny zmieciono w pył. Tym którzy przeżyli koszmar zesłania, często dzieciom, które musiały dożyć w ciągu minut nigdy nie było dane powrócić. Zbudowali nowy świat 'gdzie indziej', ból pozostał. Pani Malwina Schwieters jest jedną z tych dzieci, których dzieciństwa i doświadczenia nie można zmarnować i zapomnieć. W wywiadzie z nami opowiada: 'Jak to było, wtedy?'

WESTCHNIENIE I BÓL

Malwina Zofia Schwieters

*Przez pół wieku nie było pomnika
Była miłość i pamięć i żal.
Przez pół wieku nie było prawdy
Była wiara i bezkresna dal.....*

*I wspomnienia.....,
Bezgraniczny serca ból.....,
Dziś jest ziemi męczeńskiej garsteczka
Jak w zaczynie życiodajna*

sól.

THE SIGH AND THE PAIN

*For half a century there was no monument
Just Love, Memory and Grief
For half a century there was no Truth
There was Faith and endless path.....*

*And Memories.....,
Limitless pain of Heart.....,
Today there's a handful of martyred earth
As the leaven in life-giving
salt.*

This crime was committed in 1940. It is called Katyń masacre. Katyn is a symbol of death of thousands of Polish officers, policemen, teachers, advocates, judges, doctors and many, many others. It is also a crime of an overwhelming lie, that has been lasting for years. In April 1940 there was another crime against Polish families, Polish children and woman, force to leave their homes in minutes and in inhuman conditions sent to deep Russia without a chance to survive and clear sentence for annihilation. Some of them survived monstrosity of Soviet invaders. They tell us their story that can not be forgotten or wasted. The interview for the Gazeta Polonia with Malwina Zofia Schwieters.

For full English version see www.gazetapolonia.nz

ANZAC DAY 25th of APRIL

Mat Dawidowski

What the wind is to the seed of a tree, Gallipoli is to New Zealanders and Australians. When the winds of war reached these shores, and the Dominion of New Zealand was called to fight, it blew the nation to the spot where it grows today. This wind was a painful force on that seed, but, in a way, it allowed us to see the light that was covered by the shadow of the British Empire; a light that still shines on us today.

Czym jest wiatr dla nasion drzew tym Gallipoli jest dla Nowozelandczyków i Australijczyków. Kiedy wichury wojny dotarły na wybrzeże tej strony świata i Nowozelandczycy zostali powołani do walki, ziarno zostało zasiane w miejscu gdzie wzrasta do dnia dzisiejszego. Ten wiatr był bolesną siłą dla tych ziaren lecz pozwolił nam dostrzec światło przyćmione przez Brytyjskie Imperium; światło, które świeci wciąż dla nas do dziś.

WYWIAD Z PANIĄ MALWINĄ ZOFIĄ SCHWIETERS ocalałą z sowieckiej deportacji podczas II Wojny Światowej *część pierwsza*

Rozmawiają Agnieszka i Przemek Dawidowscy.

Drużyna masowa zsyłka i my byliśmy więźni w kwietniu, pierwsza była w lutym a trzecia w czerwcu.

Mówi Pani o deportacjach na Syberię w roku 1940.

Tak, masowa wywózka na Syberię, półtora miliona ludzi ze wschodniej Polski. Pierwsza była 10 lutego, druga 13 kwietnia, a trzecia była w czerwcu 1940 i czwarta w czerwcu 1941 roku przed samym napadem Niemców na Rosję.

Jak Pani to pamięta, jak to się zaczęło?

No więc to zaczęło się przed wybuchem wojny od porozumienia reprezentantów Stalina i Hitlera, 23 sierpnia 1939 roku.

Mówi Pani o pakcie Ribbentrop-Mołotow?

Tak i o tym jednym punkcie który był nieujawniony, żeby podzielić Polskę między sobą, Rosją i Niemcami, ale w pierwszym rządzie trzeba 'odciąć głowę' narodowi. Najpierw wywożono profesorów z Uniwersytetów m.in w Krakowie i we Lwowie, okupanci uważali, że najpierw trzeba usunąć inteligencję, urzędników państwowych, a później będzie można zrobić co się chce. Przecież jak oni weszli to dzieci mogły być tylko w szkole powszechnej 6 lat i od razu zamknęli gimnazja, zaczęli wywozić studentów, wojskowych. Jeszcze jak Rosjanie weszli do Lwowa to wypuścili z więzień wszystkich więźniów, aby wzrosła przestępczość.

Czy Pani to pamięta, pamięta Pani jako to się to wydarzało? Bardzo długo nie było wiadomo co stało się ze zesłanymi, albo przynajmniej wierzone, że Ci ludzie są w Rosji Sowieckiej. Jeszcze jak Sikorski zawierał porozumienie z Majskim (30/07/1941) wierzył, że oficerowie są w Rosji, że tych ludzi da się ocalić. Przecież wielu miało mu za złe że zawiera porozumienie z Rosją. Wtedy nie wiadomo jeszcze

o masowych grobach w okolicach Katynia, Starobiel-ska, Smoleńska, Ostaszkowa, nie zdawano sobie sprawy z rozmiaru zbrodni, wciąż myślano, że oni tam są, że wielu da się uratować.

W pierwszym rządzie to Niemcy ogłosili że znaleźli groby oficerów polskich w Katyniu. Rosjanie nigdy się nie spodziewali że te groby zostaną odnalezione. Jak Niemcy wkroczyli rosyjski wieśniak powiedział im, że są groby Polaków, ale oni nie zwrócili uwagi, dopiero kilka miesięcy później kiedy powtórzono im, że są groby w lesie, pomyśleli, że trzeba tam zaglądnąć. I podali do wiadomości przez radio.

Wtedy zaproszono międzynarodową komisję, Czerwony Krzyż.

Tak to Polacy, Rosjanie nie chcieli. Początkowo Niemcy zwrócili się do polskiego Czerwonego Krzyża, ale Polacy nie chcieli współpracować z Niemcami, wtedy rząd polski zwrócił się do międzynarodowej społeczności, Szwarcarii, myślę.

A o tych sprawach o których Pani wie teraz to wiedziała Pani już w Nowej Zelandii jako młoda osoba, czy wcześniej?

Już w Persji

Czy to było tak że ludzie o tym mówili, dorośli między sobą rozmawiali, dzieci słyszały? W szkołach nauczyciele mówili? Jak Pani to pamięta jako dziecko?

Zacząło się w Isfahanie, poznałam oficera. Generał Anders chciał te dzieci sieroty, w Isfahanie czymś zainteresować żeby nie myślały cały czas o tym co je spotkało. Daletego założono polskie harcerstwo. Było wtedy w Isfahanie bardzo dużo młodzieży około 2000, wiele sierot. Przyjechaliśmy tam bo był najlepszy klimat, było wysoko i sucho, były piękne góry. Polski rząd zdecydował, aby dzieci umieszczać w tej okolicy też ze względu na klimat. Perski szach był bardzo pomocny Polakom. Jeden dom był wynajęty od księcia perskiego. Ale tych domów dziecka było ponad 20. Mam taką książkę "Isfahan miasto polskich dzieci" i tam to jest opisane.

A te informacje np o Katyniu były znane dzieciom?

Nie.

Kiedy pierwszy raz usłyszała Pani o Katyniu?

Myślę że to było w Isfahanie. Niemcy ogłosili, że są groby polskich oficerów.

Słyszałem że dużo słuchano radio, całe rodziny siedziały przy odbiornikach i słuchały radia, oczekując wiadomości?

Tak mieliśmy dostęp do radia.

Także wiedziało się o tych zbrodniach?

Mój ojciec był w wojsku i przysyłał mi książki, on nie pisał o tym, ale zaczęły wychodzić czasopisma w Isfahanie, jedno 'Demawend' to była nazwa wysokiej góry. Wydawano gazetkę 'Demawend' mało numerów wydano. Poza tym 'Junak', ale 'Junak' nie wychodził w Persji, a w Palestynie.

Wysiedlenia to wielka, obrzymia trauma.

Niesamowita.

Czy pamięta Pani dzień jak się to stało?

Mieszkaliśmy w Rozwadowie obok Stalowej Woli - to był Centralny Okręg Przemysłowy. Tam były najnowsze fabryki polskie i było dużo szpiegów niemieckich, tak zwana 'piąta kolumna'. Ojciec był dentystą, należeli do Klubu brydżowego, gdzie się spotykali raz w tygodniu i grali w karty.

Ponieważ to było blisko Stalowej Woli, Centralnego Okręgu Przemysłowego, tam też były fabryki polskiej amunicji i byli niemieccy szpiegowie. Wiem, że rodzice raz wracali skąd grali i ktoś widział dwóch mężczyzn, którzy kiedy przechodzili obok fabryk sygnalizowali coś za pomocą latarek. Ojciec poinformował władze miejskie.

A deportacje?

Było bardzo dużo uciekinierów. Najpierw Niemcy wkroczyli. I te wozy, wozy ciągnące się, wozy, ci uciekinierzy z części Polski która była zajęta najpierw przez Niemców. Poza tym dobrze pamiętam polskie wojsko, pamiętam te panie, które przygotowywały posiłki dla żołnierzy: rozmaite, zupy i jedzenie. Pamiętam że na wozach byli ranni, pamiętam te wozy, jak one przejeżdżały i pamiętam w naszych kamienicach nasze panie gotowały, aby dać im jeść. Pamiętam takiego przystojnego młodego oficera właśnie przy tej kamienicy w której mieszkaliśmy. Ten młody oficer rozmawiał z tymi Paniami. Słyszałam później, że kiedy on był poza miastem odebrał sobie życie. Pamiętam jak to nasze wojsko się wycofywało.

To było tam gdzie mieszkaliście i Pani wtedy miała 8 lat. Co Pani wtedy myślała?

Nie wiem co wtedy myślałam, ale wiem że byłam jedyną wnuczką dla rodziców mamy i tatusia, byłam zupełnie rozpsuta. Miałam trzech kuzynów starszych od siebie ale byłam jedyną dziewczynką po obu stronach, księżniczką. Więc, na miłość Boską, jak oni mnie psuli. Jak ja lubiłam banany, banany były drogie, nie było łatwo, a oni mi kupowali te banany.

Dobrze jest mieć też dobre wspomnienia. A potem wszystko się zmieniło?

Tak, jako małe dziecko, dawali mi wszystko. Urodziłam się w Sokołowie, z Sokołowa rodzice przenieśli się do Niska.

I Nisko pamiętam - małe miasteczko, ładne. I tam była szkoła wojskowa, ojciec tam pracował, jako dentysta, dwa dni w tygodniu. Lubiałam bardzo z nim chodzić dlatego, że moi rodzice przyjaźnili się z jedną rodziną oficerską. Oficerowie mieli tam domki. Bardzo lubiłam tam chodzić, dzieci oficerów miały przedszkole i bawiliśmy się. Mam fotografie.

I te fotografie Pani przewiozła przez Syberię...

Więc jak przyszedł czas uciekać. Moi rodzice powiedzieli: my nie opuszczamy naszego miejsca, naszego domu. Tylko jak Niemcy wkroczyli, ten Pan nazywał się Mazur, kierownik szkoły do której chodziłam, też był w klubie

w którym rodzice grali w karty, on przyszedł do nas, zabrał ojca do przychodni i powiedział mu: "Słuchaj Zygmunt ktoś powiedział Niemcom, że Ty doniosłeś na tych dwóch szpiegów niemieckich, więc znikaj" i odszedł. U nas w mieszkaniu niemiecki oficer zajmował już pokój. W ciągu dnia gdzieś pracował z adiutantem. Tata powiedział mamusi, a ona na to, że nie zostaje sama z dziećmi. A mieliśmy pomoc domową Rózię z wioski, ja byłam jej wdzięczna za opiekę, miałam nawet fotografię z nimi.

I bardzo lubiałam chodzić z Rózią, gdy szła odwiedzić rodziców we wiosce. Gdy rodzice zdecydowali się uciekać z Rozwadowa tata powiedział "no to pójdziemy do wioski Rózi" i tak się stało. Nie poszliśmy przodem ulicą, a od tyłu przez ogród. A jeszcze wcześniej widzieliśmy Żydów których Niemcy zabierali. Ale jeszcze przed Żydami zabierali całe dobytki. W Rozwadowie to zabrali sól

a gdybyście Państwo spróbowali chleb bez soli wiedzielibyście co to znaczy. Byliśmy pod okupacją niemiecką więc gdy Pan Mazur powiedział że ktoś poinformował Niemców o tych szpiegach, którzy zostali rozstrzelani, powiedział tatusiowi 'znikaj stąd bo będzie koniec z Tobą'. Mama była bardzo przestraszona nie wiedziała co mają wziąć. No bo co mogli wziąć, tylko to co mogli nieść. A ja złapałam te fotografie.

Miała Pani wtedy 8 lat...

Tak

I te zdjęcia przeszły z Panią całą drogę syberyjską przez Isfahan do Nowej Zelandii. I ma je Pani tutaj, 75 lat później.

Tak zaczęliśmy od wioski Rózi, ale w tej wiosce nie mogliśmy być długo, to było zagrożenie dla rodziny Rózi ... Oni załatwili nam wóz, jechaliśmy nocami przez lasy i dojechaliśmy do jakiejś stacji gdy już ostatni pociąg odjeżdżał do Lwowa, ale to zabrało trochę czasu.

A wiedzieliście że Sowieci wkroczyli do Polski?

Nie, nie wiedzieliśmy wtedy. Przez dwa tygodnie byli Niemcy, jechaliśmy przez te lasy a jak dojechaliśmy do Lwowa to już był zajęty przez Rosjan.

Kiedy to było?

Musiało być pod koniec września, bo 17 września Rosja napadła na Polskę.

I tam zamieszkaliście we Lwowie?

Tak, tam mieliśmy krewnych, siostra ojca tatusia, oni mieszkali we Lwowie. Mieli restaurację, mieli dwie córki. Piękne kobiety - znane z tego, jedna była żoną adwokata, a druga była zaręczona z malarzem. Jak dojechaliśmy do Lwowa, jakaś kobieta siedziała na stacji kolejowej dawała dzieciom, przybywającym uciekinierom, jeść cokolwiek miała, jakieś jabłka. Tym uciekinierom ... wszyscy byli głodni. Zamieszkaliśmy u siostry Tatusia ale im zabrali restaurację. Dali nam ten pokój. Mieszkaliśmy obok kościoła, pamiętam ten Kościół i szkółkę do której mnie zapisali i to mieszkanie na drugim lub trzecim piętrze, na rogu ul. Św. Mikołaja i Zyblikiewicza.

I tam Państwo byliście od września 1939 do kwietnia 1940 roku. A kto był?

Tak. Byłam ja z rodzicami i braciшек 4.5 roku młodszy.

PILGRIMAGE OF WELLINGTONIAN POLONIA TO PARAPARAUMU

J Siekiera

Jak co roku w lutym, Polonia z okolic Wellington zorganizowała wyjazd do sanktuarium maryjnego w Paraparaumu. Pielgrzymka przypadła na 11 lutego. Wyjazd rozpoczęto od polskojęzycznej mszy w parafii Św. Patryka. Dzieci z Pahiatua dziękowały za ocalenie z sowieckiej wywózki oraz szczęśliwe przyjęcie w Nowej Zelandii ponad 70 lat temu. Warto zaznaczyć, iż termin pielgrzymki zbiega się z rocznicą deportacji Polaków w głąb Syberii.

Po uroczystej mszy, pielgrzymi weszli na wzniesienie, na którym znajduje się kilku metrowa figurą Św Maryi z Lourdes. Wyjazd zakończył się odmówieniem różańca oraz wspólnym obiadem.

As every year in February, Polonia from the Wellington area organised a trip to the shrine of Our Lady

of Lourdes in Paraparaumu. The pilgrimage took place on 11 February. The trip began with a Polish-language Mass at St Patrick's church. 'Pahiatua children' gave thanks for their surviving the Soviet deportation and for being welcomed in New Zealand over 70 years ago. It is worth noting that the pilgrimage coincides with the anniversary of deportations to Siberia.

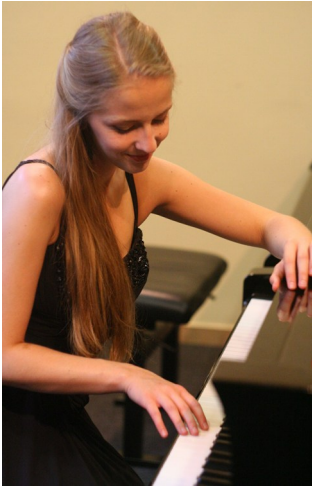
After a solemn mass, the pilgrims climbed the hill where the several meters high statue of Our Lady of Lourdes looks over Paraparaumu. The trip ended with saying the Rosary and shared lunch.

WPŁYW MUZYKI I TAŃCA NA ROZWÓJ DZIECI THE INFLUENCE OF MUSIC AND DANCE ON CHILDREN'S DEVELOPMENT

Katarzyna Slomian-Mazek – pianistka, nauczyciel gry na fortepianie, nauczyciel muzyki i rytmiki, instruktor tańca. Absolwentka Akademii Muzycznej w Katowicach.

Katherine Slomian-Mazek – pianist, piano teacher, music and movement teacher, dance instructor. Graduate of the Academy of Music in Katowice.

Muzyka i taniec sprawiają naszym pociechom wiele radości, ale to nie jedyna zaleta obcowania z tymi dziedzinami sztuki. Zajęcia muzyczno-ruchowe mają ogromny wpływ na wszechstronny rozwój dziecka już od najmłodszych lat. Muzyka rozwija wyobraźnię, kształtuje poczucie gustu i estetyki, uczy samodzielnego myślenia. Taniec zaś wpływa na prawidłowy rozwój ruchowy dziecka, wzmacnia jego układ

mięśniowy, a także wspomaga

koordynację i równowagę. Połączenie muzyki i tańca to najlepszy sposób aktywności dla maluchów, pozwalający na spontaniczne wyrażanie uczuć i emocji.

Podczas zajęć muzyczno-ruchowych dzieci uczą się śpiewu i piosenek z pokazywaniem, poznają różne instrumenty muzyczne, uczestniczą w ćwiczeniach rytmicznych oraz układach tanecznych, które kształtują ich orientację przestrzenną i świadomość własnego ciała. Naśladowanie odgłosów natury czy wsłuchiwanie się w utwory muzyki klasycznej pozytywnie wpływa na zdolność koncentracji słuchowej u dzieci oraz ich wrażliwość na różne nastroje w muzyce. Bardzo ważnym jest również wpływ na rozwój pamięci muzycznej i ruchowej u dzieci, które uczą się zapamiętywać,

a później odtwarzać melodię oraz kroki taneczne.

Śpiew i ćwiczenia emisyjne poprawiają dykcję, uczą prawidłowego oddechu, a w późniejszych latach przyczyniają się do szybszej i efektywniejszej nauki języków obcych.

Obcowanie dzieci z muzyką i tańcem pozytywnie wpływa na ich rozwój emocjonalny, a także intelektualny oraz społeczny. Te oswojone z muzyką od małego są bardziej ugodowe, wrażliwe, komunikatywne i emocjonalnie zrównoważone. Podczas zabaw przy muzyce, poprzez wspólne odczuwanie rytmu i nastroju muzyki, między dziećmi tworzy się wyjątkowa więź i poczucie przynależności do grupy rówieśników. Co więcej, gra na instrumencie angażuje obie półkule mózgu: lewą odpowiedzialną za funkcje językowe i werbalne oraz prawą – za percepcję muzyki i dźwięków. Gdy prawa półkula bierze udział w rozpoznaniu melodii, lewa odpowiada za rytm. Systematyczna gra na

instrumencie wzmacnia motywację, a także sprzyja osiągnięciu lepszych wyników w innych dziedzinach nauki.

Music and dance give our children a lot of fun but it is not the only advantage of these two art disciplines. Music and movement classes have a significant impact on the comprehensive development of children from their early age. Music develops imagination, creates the feeling of taste and aesthetics, and teaches to think independently. Dancing, on the other hand, helps children build motor skills, strengthens their muscular system, as well as assists with coordination and balance. The combination of music and dance is the best of activities for young children, allowing for spontaneous expression of feelings and emotions.

During music and movement classes children learn to sing action songs, get to know about different musical instruments, as well as participate in rhythmic exercises and dance choreographies which improve their spatial orientation and body awareness. Imitation of the sounds of nature or listening to classical music positively affects children's ability to concentrate and their sensitivity to various music moods. A great advantage of such classes is the development of musical and movement memory which helps children to memorize melodies and dancing steps. Singing and voice emission exercises, improve diction, teach proper breathing and contribute to faster and more effective learning of foreign languages in the future.

Exposing children to music and dance has a positive effect on their emotional, intellectual and social development. Children brought up in musical environments are more likely to be conciliatory, sensitive, communicative and emotionally balanced. While doing musical activities in groups, children share similar feelings of rhythm and mood which consequently create a special bond between them and a sense of belonging. What is more, playing an instrument involves both hemispheres of the brain: the left hemisphere is responsible for linguistic and verbal functions, whereas the right – for the perception of sound and music. When the right hemisphere is involved in the recognition of melody, the left is responsible for rhythm. Playing an instrument systematically increases children's motivation and fosters their achievements in different fields.

PASIFIKA FESTIVAL AUCKLAND

On 12 and 13 of March Auckland celebrated The Pasifika Festival, a truly unique experience. It was a great experience for everyone. In a relaxing atmosphere there were 11 authentic Pacific Island villages with own performances on stage and the market. You could see Cook Island and Samoa with loud and vibrant music and quiet and peaceful Niue and Kiribati villages. Do you know that on Kiribati there is a Poland village? Poland is one of four villages on the island of Kiribati and was named after the Polish explorer and engineer Stanisław Pełczyński who solved the problem with watering palm trees in dry season by modifying an irrigating system.

12 i 13 marca w Auckland odbył się kolejny raz Pasifika festiwal. Jest to wspaniałe doświadczenie dla wszystkich. W pełnej spokoju i radosnej atmosferze można zobaczyć występy z wielu wysp pacyfiku. 11 wiosek z tego regionu występowało na scenie dzieląc się swoją kulturą od pełnej werwy i głośnej muzyki Samoa i wysp Cooka do spokojnej i pełnej zadumy i refleksji muzyki z wysp Niue i Kiribati.

Czy wiecie, że na wyspach Kiribati istnieje wioska Polska, jedna z czterech na wyspie Kiribati, anzwana na cześć polskiego odkrywcę i inżyniera Stanisława Pełczyńskiego, który pomógł rozwiązać rdzennym mieszkańcom problem nawadniania w okresie sezonu suchego.

AUCKLAND ARTS FESTIVAL

Artyści (sztuka) są jak waharoa dla nowego świata, bramą (wejściem) witającą Ciebie.

W tym roku Festiwal sztuki w Auckland trwający od 2 do 20 marca gościł wielu znakomitych artystów, ciekawych przedstawień i instalacji.

W latach 1948 do 1982 Auckland było pierwszym miastem w rejonie Pacyfiku, które organizowało duży festiwal sztuki.

W lutym 2000 roku władze miasta postanowiły wznowić festiwal. W tym czasie Auckland stało się wielokulturową, dynamicznie rozwijającą się społecznością.

W tym roku festiwal rozpoczął 'Carabosse Fire Garden', gdzie przemiana odbiorcy dokonuje się podczas spaceru wśród płonących rzeźb.

Odkrycie ognia tysiące lat temu zmieniło historię ludzkości. Ogień pozostał między innymi symbolem siły, zmiany otaczającego świata przez człowieka. Pięknie podkreśla właśnie to znaczenie pieśń Julii Dean

*'Zapalamy ogień
Zapalamy ogień aby nie zapomnieć
Zapalamy ogień dla też w naszych oczach
zapalamy ogień oczekując na wschód słońca
zapalamy ogień łącząc każdy kolejny rok'*

'Biała Noc', jedno z wydarzeń festiwalu, uderzyła swoją zwyczajnością i wtopieniem się w życie ulicy, a przez to niezwykłością i potęgą mocy sztuki. Ulice Remuera wypełniły się swobodnie przechadzającym się ludźmi, którzy mijając się z artystami i twórcami mogli spotkać się z ich sztuką. Mogli też w tę noc stać się twórcami odrywając się od codzienności. Na przykład wyrażając swoje marzenia, pragnienia, tęsknoty i idee w wypalaniu ich w ceramicznej glinie. Dzięki japońskiemu wynalazkowi cały proces wypalania trwa zaledwie godzinę zamiast kilkunastu. Można też było stworzyć swojego własnego Leifa, podróznika z kraju Frolija, przybywającego na ziemię z niezwykłą misją sprawdzenia czy ludzki gatunek jest gotowy na poznanie ich zwanosowanych technologii. Nie zabrakło polskiej obecności, z Warszawy na festiwal zaproszona została NeSpoon z jej niezwykłą, niepowtarzalną i potężną w swojej zwyczajności sztuką.

Over the months of March and April, our shores are being graced with some culture in the form of the pop up Shakespeare's most loved works such as Romeo and Juliet and Hamlet. Whether you decide to watch as a peasant or a Lord, this is an experience not to be missed but be sure to get in quick as tickets are selling out fast.

Dora

POLSKIE TRADYCJE WIELKANOCNE

POLISH EASTER TRADITION

Marta Mazurkiewicz

Wielkanoc to jedno z najstarszych i najważniejszych świąt w Polsce, a niektóre tradycje związane z tym okresem są kultywowane nawet przez osoby niewierzące. Wielka Noc w tradycji chrześcijańskiej upamiętnia dzień Zmartwychwstania Jezusa,

a obchodzi się ją w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni księżyca (między 21 marca a 25 kwietnia), która już od czasów pogańskich była symbolem zwycięstwa życia nad śmiercią i światła nad ciemnością.

Święta Wielkanocne wieńczą czas wyciszenia i refleksji jakie niesie ze sobą Wielki Post i są okresem radości i triumfu dobra nad złem.

Wielki tydzień rozpoczyna się Niedzielą Palmową, która upamiętnia wejście Jezusa do Jerozolimy. W kościołach w całej Polsce ludzie przynoszą kupione lub własnoręcznie zrobione z bukszpanu i bazi palemki, często zdobione kwiatami lub kolorowymi piórami. Według wierzeń ludowych lekkie poklepywanie domowników palemką zapewnia im szczęście na cały rok, a zwierzętom zdrowie.

Triduum Paschalne jest najważniejszym okresem Wielkanocy. Wielki Piątek to jedyny dzień w roku, kiedy w Kościele nie odbywa się msza święta. Wierni zbierają się jednak tłumnie w kościele, by kontemplować wspólnie Drogę Krzyżową Chrystusa.

Najważniejszym elementem Wielkiej Soboty jest świecenie pokarmów. W Wielkanocnym koszyczku powinno się znaleźć m.in. jajko - symbol nowego życia, kiełbasa - znak obfitości, chleb, który symbolizuje Ciało Chrystusa, sól jako symbol oczyszczenia (sól bowiem chroni od zepsucia), chrzan - symbol siły fizycznej. Święconki często przystraja się bukszpanem, który symbolizuje budzącą się do życia przyrodę. Często też w Wielkanocnych koszyczkach znajdziemy baranka, kurczaczka lub króliczka.

W Niedzielę Wielkanocną świętuje się Zmartwychwstanie Pana. Jest to czas wspólnych spotkań w gronie rodzinnym. Podczas obfitego śniadania, które zaczynamy od dzielenia się jajkiem, nie może zabraknąć żurku z białą kiełbasą. Na deser na stołach królują mazurki i wielkanocne babki.

Poniedziałek to znany wszystkim śmigus dyngus, kiedy możemy zostać polani wodą. Pannom oblanie wodą wróżyło powodzenie wśród płci przeciwnej.

Jedną z żywo obchodzonych tradycji, szczególnie wśród rodzin z dziećmi jest wspólne malowanie pisanek. Można użyć do tego barwnika lub też zastosować naturalne barwniki takie jak łuski cebuli, sok z buraka czy jagód. By na jajkach powstały piękne wzory trzeba przed pomalowaniem nałożyć na nie rozgrzany wosk, który później łatwo usunąć mokrą ściereczką.

To kto w tym roku zrobi najpiękniejszą nowozelandzką pisankę? Do dzieła!

Easter is one of the oldest and the most important celebration of the Christian Church. Some of Easter traditions are celebrated also by people who are not religious. Easter Night, in a Christian tradition is the night of Christ's Resurrection and is celebrated in the first Sunday after the first spring full moon (between 21th March and 25th of April). This since pagan times was the symbol of life's victory over death and light over darkness.

Easter concludes a spiritual time of reflection and pray that begins with Lent. Easter is the time of Joy and the triumph of Goodness over Evil.

The Holy Week starts with Palm Sunday celebrated in memory of Jesus' entrance to Jerusalem. People bring 'palms' bought or made from box-tree or catkins often attired with colourful flowers or feathers. In folk beliefs being 'hit' with an Easter palm brings to home-dwellers happiness and fortune through the whole year and health to animals.

Easter Triduum is the most important time of Easter. Good Friday is the only day in the year when is no Mass is celebrated in the church. Many Believers come to the church to pray and contemplate together along the Station of the Cross.

The most important part of Holy Saturday is the blessing of the food. In an Easter food basket there should be eggs - the symbol of new life, sausage - the sign of plenty, bread the symbol of Christ and salt the symbol of catharsis (the salt also protects from damage), horse-radish which symbolises Power. The blessed food often is decorated with Box-tree stems, that symbolises nature awoken to life. Often in an Easter Basket we find a lamb, a chicken and a rabbit.

On Easter Sunday we celebrate Christ Resurrection. This is a family time. Gatherings take place with friends at meals. Easter breakfast starts with sharing of egg and exchanging Easter wishes. We never miss żurek with white sausage - a soup made from sourdough from rye flour. For dessert there are mazurki - the shortbread with toppings marmalade, chocolate glazing, dried fruits and nuts marzipan. And babka - sweet yeast cake. The last festive day is Wet Monday a tradition of throwing water on everyone.

One of the most popular tradition of this time of the year is painting eggs (pisanki) often done at home with children. Eggs can be coloured by using paints or simply by dying with onion skin or juice from beetroot. You can use hot wax to paint beautiful patterns.

So who is going to do the most beautiful New Zealand pi-sanka. Lets start!

THE EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE - WROCLAW WROCLAW - EUROPEJSKA STOLICA KULTURY

We Wrocławiu, stolicy kultury Europejskiej odbywają się ciągle spotkania, pomimo aury zimowo - deszczowej. I tak w marcu odbyły się cztery koncerty jazzowe i dwa spektakle tańca współczesnego w ramach Between Festivals. Kathrin Pethoff jedna z niewielu harfistek na niemieckiej scenie grająca jazz wystąpiła z Christianem Weidnerem i kontrabasistą Robertem Landfermannem. Nowe improwizacje Trio Piotra Łyszkiewicza i Olaf Rupp grający muzykę improwizowaną, z charakterystycznie trzymaną gitarą pionowo do czego został zainspirowany przez chińską lutnię tzw pipe .

Zakończyła się też niezwykła wystawa przedstawiająca historię 25 lecia architektury w Europie "Made in Europe", przedstawiająca blisko 150 modeli budynków wyróżnionych w konkursie Mies van der Rohe Award. Młodych ludzi pragnących zakosztować dziennikarstwa przyciągnął warsztat mistrzowski Mariusza Szczygło wybitnego polskiego dziennikarza.

Także każdego miesiąca niezwykle i zwyczajne spotkania przyciągają rzesze wrocławian i turystów na trwający całoroczny festiwal kulturalny.

A dla nowozelandczyków którzy tam zawitają jeszcze jedna atrakcja abyście się chociaż trochę poczuli jak u siebie w domu. Czytajcie: Sky tower we Wrocławiu.

In Wrocław, the European Capital of Culture, there are constant cultural events despite rainy winter weather. There were four jazz concerts and two modern dance plays in the Between Festivals. Kathrin Pethoff German' harp performed with Christian

Weidner bassist and contrabassist Robert Landfermann. New improvisation played Piotr Łyszkiewicz Trio and Olaf Rupp, with a guitar being hold vertically (he was inspired by Chinese Lyra) . The exposition of 25 years of architectural history in Europe "Made in Europe" has ended. There was almost 150 models of buildings awarded in the competition 'Mies van der Rohe Award.' A lot of young reporters and people wanting to try journalism participated in the Szczygłow workshop. Every month there are multiple meetings, plays, presentations and expositions with a lot Wrocławians and tourists participating. And it is going to continue the whole year. If your arrive to Wrocław from New Zealand, one more attraction that lets you feel as at home—try ' Sky Tower in Wrocław'

THE SKY TOWER OF WROCLAW

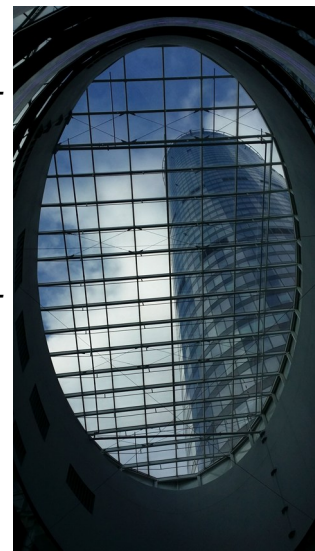
Mat Dawidowski

A generic name for a generic sky scraper. Not that it isn't pretty, because it is; just the type of prettiness that you would associate with carefully cleaned glass windows, perfectly reflecting the world, and by happy chance, the sun into your eyes, which means that you have to quickly look away for fear of being blinded. It serves you right for staring. But the clean glass windows of the Sky Tower usually don't operate on as low a level as you do. They like to concern themselves with more important matters. Like the sky. If you stand far away enough you might see the endless blue spiraling into the air. Not if

you stand so close though. Here, stand further away. You have nothing to lose. But no, don't be convinced. Eye the insects scratching the surface of the glass. Each to their own, I guess, for in both positions your eyes will become one with the sun.

Ogólna nazwa na zwyczajny wieżowiec. Nie, nie dlatego, że nie jest piękny, bo jest; zwykły rodzaj piękna który nasuwa skojarzenie z wyczyszczonymi szybami okien, doskonale odbijającymi świat. I jedynie przez przypadek słońce w twoje oczy. Co oznacza że musisz szybko odwrócić wzrok niechcąc być oślepionym. Zabezpiecza to prawo spoglądania. Niestety czyste okna Sky Tower zazwyczaj nie operują na tak niskim poziomie jak Twoje oczy. One zajęte pozostają znacznie ważniejszymi sprawami. Jak niebo. Jeśli staniesz wystarczająco daleko możesz ujrzeć niekończącą się błękitną spiralę w powietrzu. Nie kiedy stoisz zbyt blisko. Tutaj, stań dalej. Nic nie możesz stracić. Ale nie daj się łatwo przekonać. Oczy owadów przesuwają się rysując powierzchnie szyb. Każdy na swój własny sposób. I w tych obu pozycjach twoje oczy staną się jednym ze słońcem.

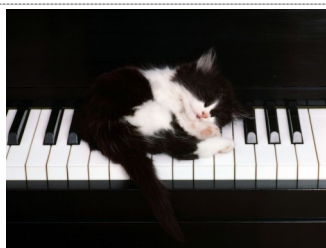
REKLAMY I OGŁOSZENIA

ADVERTISEMENT PAGE

KUPIĘ/SPRZEDAM/ODDAM

BUY/SELL/GIVE AWAY

Kupię pralkę i lodówkę w dobrym stanie/buy a fridge and washing machine in good condition—Agnieszka
0273822951

Serdecznie zapraszam na lekcje nauki gry na fortepianie w Auckland CBD prowadzone przez doświadczoną nauczycielkę, w miłej atmosferze, dla dzieci i nie tylko. Darmowa pierwsza lekcja dla nowych uczniów.

Piano Lessons in Auckland CBD by qualified and experienced

music teacher with Master's degree, very excited about working with children in all age. Free introductory lesson for new students .

Kasia Slomian-Mazek Tel: 021 174 51 61
Mail: kaslomian@gmail.com

WSZYSTKICH LEKARZY, STUDENTÓW MEDYCYNY MIESZKAJĄCYCH W NOWEJ ZELANDII zainteresowanych wspólnymi spotkaniami i dyskusjami chcących stworzyć i uczestniczyć w działaniach Polskiego Towarzystwa Medycznego w NZ prosimy o kontakt
Agnieszka Dawidowska
adgazetapolonia@gmail.com
Marcin Sosnowski
docmarcin.zawisza@gmail.com

Glen Eden Midwives

-Clinic at Westview Medical Centre
5 Glendale Rd. Glen Eden

Wendy Messent Registered Midwife

Providing pregnancy, birth and post-natal care

mobile 021185 0801

wendymessent@gmail.com

Sam Savage

CHAFFEY & SZYMANSKA
TRAVEL ASSOCIATES

Our experience counts.

Travel Associates isn't your average travel consultancy. Created as Flight Centre Travel Group's premium travel business, it brings together the most knowledgeable and well travelled consultants throughout New Zealand.

With over 27 years combined industry experience, having travelled to nearly all continents, Tanya Chaffey and Ilona Szymanska will tell you the key to their success is adding passion,

experience and humor to all things they do.

Contact the team at Chaffey and Szymanska Travel Associates to begin designing your next holiday escape! Ph 09415515; free phone: 08000767787

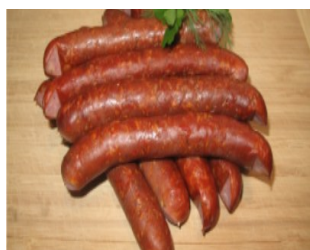
**POLISH FOR EVERYONE
POLSKI DLA KAŻDEGO**

North Shore/Unsworth Heights
Poszukuje osoby do prowadzenia zajęć z dziećmi—polski w zabawie
druga niedziela miesiąca
16:00 do 18:00 -zainteresowanych prosimy o kontakt:
adgazetapolonia@gmail.com

If you are looking for authentic Polish produce please contact "Polka Deli". They are the only one in Auckland who make everything by hand from scratch. They have a wonderful selection of beautiful artisan sausages which are traditionally wood smoked. Always made to order – always fresh – never frozen. Please visit their Facebook page "Polka Deli" for more info contact Magda on 021 206 78 67 or email

polkadeli@yahoo.co.nz

Łęsknisz za tradycyjnymi polskimi wypiekami? Nie masz czasu lub ochoty na pieczenie w domu? Oferujemy pyszne ciasta pieczone z pasją według tradycyjnych receptur!
Serniki na domowym twarogu, makowce z naturalną masą makową,
torty na każdą okazję oraz wiele innych słodkości!
Zadzwoń, zamów!

Zapraszamy!
Angelina 021 196 4000

Kasia 021 119 2325

